

Loabága suokhan
Lavangen kommune

Kommunal planstrategi 2024-2027

Versjon sist oppdatert: 9. april 2024

Forslag fremmet til formannskapet 22. april 2024.

Lagt ut til offentlig ettersyn og sendt varsel til berørte statlige og regionale myndigheter og nabokommuner. Frist for innspill settes til 23. mai 2024. Innspill som kommer behandles og legges ved når saka sendes til kommunestyret. Behandling i kommunestyret er planlagt 13. juni 2024.

Innhold

Bakgrunn og formål	3
Føringer	4
Utfordringer og muligheter	6
Status for Lavangen kommunes planverk 2024.....	7
Planstruktur for Lavangen kommune 2024-2027	12
Framdriftsplan planoppgaver 2024-2027	13

Bakgrunn og formål

Plan og bygningsloven § 10-1 sier at kommunestyret skal utarbeide en kommunal planstrategi minst en gang hver valgperiode, og senest innen et år etter valget. Planstrategi er ikke en plan, men et hjelpemiddel for kommunen til å fastlegge det videre planarbeidet. Kommunal planstrategi skal gi grunnlag for å styre i ønsket utviklingsretning, og for å ta stilling til hvilke planoppgaver kommunen bør starte opp eller videreføre for å legge til rette for en ønsket utvikling i kommunen.

Lavangen kommune har manglet et samordnet planverk. Vi har ikke alle planer som er forventet at vi skal ha, og mange planer er utdaterte. Førrige planstrategi (2021-2024) hadde som mål å få et nytt, helhetlig planverk i inneværende kommunestyreperiode. Tanken var å ha færre planer, som hver dekker flere tema. I inneværende periode skulle arbeid med åtte planer startes. Evaluering av førrige planstrategien viser at ambisjonene var for høye i forhold til tilgjengelige ressurser.

Målet er å bli en mer planstyrt kommune, og ledergruppa har fått tildelt OU-midler fra KS for å øke kompetansen på ledelse i planarbeid. Planstrategien skal tilføre struktur til hele planverket og plassere ansvar for planlegging og gi realistiske tidsfrister.

Planstrategien skal omfatte politisk vedtatte planer som er hjemlet i lov og forskrift¹. Den skal bygge på kunnskapsgrunnlag og kommunens målsettinger i samfunnsdelen. Vi legger til grunn prinsippet om at planlegging i kommunen skal bygge på økonomiske og andre ressursmessige forutsetninger for gjennomføring, og ikke være mer omfattende enn nødvendig. Kommunen skal bare utarbeide planer når det etter vurdering er konkludert med behov for en plan og når lovverket krever planer.

Kommuneplanens samfunnsdel har en rolle som politikernes styringsverktøy på et overordnet nivå, og det anbefales at den rulleres hver valgperiode, hvis mulig.

Sammenhengen mellom planer i kommunen skal bli mer tydelig. Kommuneplanens samfunnsdel skal ha en handlingsdel, som knyttes sammen med økonomiplan, til en handlings- og økonomiplan, HØP. Denne skal gi grunnlag for kommunens prioritering av ressurser for å gjennomføre samfunnsdelens mål, og rulleres årlig.

¹ Plan og bygningsloven, Forskrift om kommunal beredskapsplikt, Lov om helsemessig og sosial beredskap, Arkivloven, Alkoholloven og tilsvarende.

Kommuneplanens arealdel er en lovpålagt og samfunnskritisk planoppgave, som av ulike grunner ikke har blitt ferdigstilt. Kommunen risikerer å miste etableringer, infrastruktur og finansiering hvis denne ikke oppdateres. Førrige arealdel er fra 1994, og alderen på plan øker behovet for dispensasjoner etter Plan- og bygningsloven. Arbeidet med arealdelen er krevende for administrasjonen og det er behov for spesiell kompetanse som vi ikke har. Noen tjenester må kjøpes inn, men samtidig må det være kapasitet i administrasjonen til å sørge for medvirkning for politikerne og innbyggerne og for nødvendig forankring internt. Kommunestyret har satt av midler til gjennomføring av arealdelen, og arbeidet må prioriteres og gjennomføres i kommende periode.

Kunnskapsgrunnlaget som arbeidet med planstrategien bygger på er i et eget dokument, og er et vedlegg til planstrategien.

Arbeidet med planstrategien

På vegne av kommunedirektør har planlegger i kommunen arbeidet fram et forslag til planstrategi. Kommunedirektørens lederforum har vært involvert i flere omganger fra høsten 2023, og bidro blant annet til kunnskapsgrunnlaget. Kommunestyret ble involvert i kunnskapsgrunnlag og planstrategi i et politisk verksted 16. februar 2024. Verkstedet ble arrangert i regi av lederforum sammen med ekstern konsulent. Deretter har det vært administrativ behandling og møter i lederforum fram til forslag til planstrategi fremmes til politisk behandling.

Føringer

Nasjonale føringer

Nasjonale mål for samfunnsplanleggingen er nedfelt gjennom lover, retningslinjer, stortingsmeldinger, offentlige utredninger og ytterligere konkretisert gjennom egne planer og veiledere. Hvert fjerde år legger regjeringen fram sine forventninger til regional og kommunal planlegging. Nasjonale forventninger 2023-2027 ble vedtatt 20. juni 2023. Hensikten er å oppnå en bedre sammenheng mellom nasjonal, regional og kommunal planlegging, slik at den blir mer forutsigbar og målrettet. Regjeringen forventer at kommunene legger bærekraftsmålene, de nasjonale klima- og miljømålene og lokalt folkestyre til grunn for samfunns- og arealplanlegging. Forventningene er retningsgivende, og peker på oppgaver og interesser som regjeringen mener det er viktig at fylkene og kommunene fokuserer på i inneværende periode.

Nasjonale forventninger 2023-2027 vektlegger samordning og samarbeid i planlegging. De fire hovedtemaene er trygge og inkluderende lokalsamfunn, velferd og bærekraftig verdiskaping, klima, natur og miljø for framtida og samfunnssikkerhet og beredskap.

Lavangen kommune er samisk språkforvaltningskommune, og det er nasjonale forventninger om at utfordringene for samiske språk bør drøftes i planstrategien.

Nye lover

Boligsosial lov

Stortinget vedtok 12. desember 2022 en ny lov om kommunenes ansvar på det boligsosiale feltet, kalt boligsosial lov, som trådte i kraft 1. juli 2023. Kommunen skal ha oversikt over behovet for ordinære og tilpassede boliger for vanskeligstilte på boligmarkedet. Oversikten skal inngå som grunnlag for kommunens planstrategi. Dette kravet skal være oppfylt senest fire år etter at loven trer i kraft.

Plan for forebygging av omsorgssvikt

Barnevernsloven §15-1 andre ledd: «Kommunestyret selv skal vedta en plan for kommunens forebyggende arbeid etter første ledd. Planen skal beskrive hva som er målene for arbeidet, hvordan arbeidet skal organiseres og fordeles mellom etatene i kommunen, og hvordan etatene skal samarbeide». Loven trådte i kraft 1. januar 2022.

Regionale føringer

På grunn av oppløsning av Troms og Finnmark fylkeskommune er regional planstruktur i endring. Troms ble eget fylke igjen fra 1. januar 2024.

Troms og Finnmark fylkeskommunes regionale planstrategi «Se nord» fra 2021 angir at de langsiktige målene skal følge med inn i ny fylkesstruktur.

Planstrategien har følgende langsiktige utviklingsmål mot 2032:

1. Vår regions muligheter skal sees og utvikles fra nord, med basis i regionens fortrinn, mangfold, vårt nærings- og arbeidsliv, innovasjon, infrastruktur og bærekraft.
2. Troms og Finnmark skal være regionen for samarbeid, kunnskap og kompetanse. Dette skal gi grunnlag for utvikling og vekst.
3. Troms og Finnmark skal være sentrum for nordområdeutviklinga og i forholdet til Russland. Herunder fokus på utvikling av samisk og kvensk språk, kultur og samfunnsliv.

Fylkesplan for Troms 2014-2025 gjelder inntil videre. Andre gjeldende regionale planer er:

- Regional transportplan for Troms 2022-2033
- Regional plan for landbruk i Troms 2014-2025
- Regional plan for handel og service 2016-2025
- Regional bibliotekplan for Troms 2017-2028

- Handlingsplan for kvensk språk og kultur i Troms 2017-2020
- Regional plan for friluftsliv, vilt og innlandsfiske Troms 2016-2027

Interkommunalt politisk råd

Fra 1. januar 2024 er Lavangen kommune en del av Midt-Troms regionråd, interkommunalt politisk råd, sammen med Bardu, Dyrøy, Målselv, Salangen, Senja og Sørreisa. Lavangen var fram til 2023 en del av Hålogalandsrådet, for åtte kommuner i Nordland og Troms og Finnmark. Kommunestyret vedtok i juni 2023 å endre regiontilknytning.

Kommuneplanen

Kommunestyret skal ta stilling til om kommuneplanens samfunnsdel og arealdel skal rulleres i kommende periode. Samfunnsdelen ble vedtatt i 2021, og har tre hovedmålsettinger: Lavangen skal være en attraktiv bokommune, øke lokal sysselsetting og ha fokus på miljø og klima. Samfunnsdelen har åtte satsingsområder. Arealdelen ble vedtatt i 1994, og er utdatert.

Utfordringer og muligheter

Folkehelseoversikten har en oppsummering av utfordringer. I tillegg ble deltakerne i det politiske verkstedet 16. februar 2024 bedt om å peke på utfordringer og muligheter basert på det samlede kunnskapsgrunnlaget og egen kjennskap til kommunen. Punktene er oppsummert.

Utfordringer

Demografisk utvikling med færre unge og flere eldre

Bemanning, rekruttering, heltidsstillinger, kompetanse, velferdsteknologi må tas mer i bruk

Barn og unge i lavinntektsfamilier

Psykisk helseutfordring, utenforskap

Samfunnssikkerhet og beredskap (vannforsyning, strøm og klimaendringer)

Eldre med utfordringer må tas vare på

Bolig

Trafikksikkerhet

Lite forebyggende arbeid for å hindre livsstilssykdommer i hele livsløpet

Ressurser til planlegging er begrenset

Muligheter

Folkehelsearbeidet i Lavangen kan styrkes og bedres gjennom bedre og tidligere tverrfaglig innsats.

Hele regionen er vårt arbeidsmarked, Lavangen kan være en god bokommune til flere enn vi har jobb til selv

Reiselivet har utviklingsmuligheter

Hvilke planer skal prioriteres?

Deltakerne i det politiske verkstedet 16. februar 2024 ble også bedt om å si noe om hvilke områder som var viktige å få planer for, og hvilke planer som burde prioriteres.

Disse temaene/planene ble pekt spesifikt på: Arealdel, beredskapsplan, helse- og omsorgsplan, forebygging barn/unge. Kommuneplanens samfunnsdel var det noe ulike syn på, siden den er forholdsvis ny. Det ble av noen nevnt at det kunne være aktuelt med en revidering på grunn av mangler på fagområder, folkehelse, barn/unge, men at dette dreier seg om små endringer.

Politikerne mente at kommunen generelt burde satse på temaplaner heller enn kommunedelplaner, som er mer krevende og formelle å gjennomføre.

For å vurdere planambisjonene i kommende periode stilte politikerne disse spørsmålene: Hva er lovpålagt, hva har vi ressurser til å utføre og hva har vi økonomi til å utføre?

Status for Lavangen kommunes planverk 2024

Grønn bakgrunn – lovpålagt Blå bakgrunn – utløser støttemuligheter

Planverk	Status
Kunnskapsgrunnlag	
Kunnskapsgrunnlag	Eget dokument 2024. Vedtatt av kommunestyret 150224.
Helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse	Skal utarbeides blant annet på grunnlag av ROS-analyser foretatt i tjenesteområdene. Del av kunnskapsgrunnlag. Vedtatt i kommunestyret 220623.

Planverk	Status
Plan for oppfølging av samfunnssikkerhet og beredskapsarbeid	Som del av helhetlig ROS
Folkehelseoversikt	Del av kunnskapsgrunnlag. Vedtatt av kommunestyret 141223.
Boligsosial oversikt	Del av kunnskapsgrunnlag/bør drøftes i planstrategi. Planlegges som del av helse og omsorgsplan.
Saminor3 – helse- og levekårsundersøkelse i områder med samisk og norsk bosetting	Del av kunnskapsgrunnlag – undersøkelse 2023-2025
Planstrategi	
Planstrategi (med planprogram for samfunnsdelen)	Lovpålagt. Vedtas seinest oktober 2024.
Kommuneplan	
Kommuneplanens samfunnsdel	Vedtatt 2021. Kommunestyret skal vurdere rullering.
Kommuneplanens arealdel	Utdatert. Vedtatt 1994. Revisjon nødvendig (prioritert planoppgave).
Handlings- og økonomiplan	
Økonomiplan med handlingsdel fra samfunnsdelen. Utarbeides årlig, fireårig tidsperspektiv	Utarbeides fra og med budsjettår 2025. Kommuneloven § 44
Samfunnssikkerhet og beredskap	
Overordnet beredskapsplan	Vedtatt 2004. Administrativt oppdatert 2023. Revideres vår 2024, frist september. Skal revideres minimum 1 g pr år med utgangspunkt i helhetlig ROS.
Helseberedskapsplan Med beredskapsplan innen akuttmedisin og drikkevannsforsyning	Vedtatt 2014. Revidert 2018. Bør det utarbeides en interkommunal plan her? Skal inngå i kommunen sin øvrige beredskapsplanleggingen.
Smittevernplan med pandemiplan	Vedtatt 2004. Administrativt oppdatert 2023. Bør det utarbeides en interkommunal

Planverk	Status
	smittevernplan med pandemiplan? I samsvar med smittevernloven § 7-1 skal inngå i kommunens øvrige beredskapsplanlegging.
Sosial beredskapsplan	Lov om sosiale tjenester i NAV § 16 og lov om helsemessig og sosial beredskap setter krav til at kommunen skal utarbeide en beredskapsplan for arbeids- og velferdsforvaltningen. Sosialberedskapsplanen skal samordnes med kommunens øvrige beredskapsplaner.
Beredskapsplan for sosial- og helsetjenestene	I samsvar med Lov om helsemessig og sosial beredskap, jf. Sosialtjenesteloven § 3-6 og Kommunehelsetjenesteloven § 1-5. Skal inngå i kommunen sin øvrige beredskapsplanleggingen.
Beredskapsplan for Lavangen skole	Utarbeidet 2022. Uklart om den er vedtatt av kommunestyret.
Beredskapsplan Lauvmakken barnehage – består av tiltakskort	Administrativt oppdatert 2021.
Beredskapsplan for vannforsyning	Utarbeidet 2014. Administrativt oppdatert 2023. Drikkevannsforskriften.
Beredskapsplan mot akutt forurensning	Interkommunalt samarbeid etablert
Trafikksikkerhetsplan 2022-2024	Vedtatt i kommunestyret 2022.
Helse og omsorg	
Helse og omsorgsplan	Flere planer kan integreres i denne etter nærmere vurdering: Veteranplan, Leve hele livet og interkommunal plan for vold i nære relasjoner, alkoholpolitisk handlingsplan lovpålagt, psykisk helseplan, samisk helseplan, rehabilitering, boligsosial oversikt og plan
Alkoholpolitisk handlingsplan	Ikke startet. Kan integreres i helse- og omsorgsplan

Planverk	Status
Leve hele livet – handlingsplan	Vedtatt 2022. Kan integreres i helse- og omsorgsplan
Våge å se, tørre å spørre. Handlingsplan mot vold i nære relasjoner 2022-2025. Interkommunal plan.	Vedtatt 2022. Kan integreres i helse- og omsorgsplan.
Veteranplan, interkommunal Bardu, Gratangen og Salangen – initiert av Bardu kommune?	Ikke startet. Kan integreres i helse- og omsorgsplan
Kultur	
Idrettsanlegg, fysisk aktivitet og friluftsliv	Viktig for at lokale aktører skal kunne søke eksterne midler. Rullerende handlingsplan oppdateres årlig. Selve planen er fra 2017. Flere planer kan integreres i denne etter nærmere vurdering: kulturbygg (som evt. skal søke spillemidler), ferdselsåreplanen.
Plan for friluftslivets ferdselsårer	Vedtatt 2022. Initert og utarbeidet av Midtre Hålogaland friluftsråd. Kan integreres i en temaplan for kultur
Regional bibliotekplan for Troms 2017-2028	Vedtatt av kommunestyret 2018. Handlingsplan for Troms 2023-2028 skal vi ta til politisk behandling i 2024, i tillegg til en handlingsplan for bibliotekene i Sør-Troms (som pr. i dag har et uformalisert samarbeid)
Barn og unge	
Oppvekstplan	Arbeidet med denne er startet, men ikke fullført.
Plan for forebygging av atferdsvansker og omsorgssvikt	Ikke utarbeidet. Mulig interkommunalt samarbeid.
Teknisk, landbruk og skogbruk	
Tiltaksstrategi for spesielle miljøtiltak i landbruket (SMIL)	Temaplan - rullert 2022-2025 Viktig for at lokale aktører skal kunne søke eksterne midler

Planverk	Status
Nærings- og miljøtiltak for skogbruket (NMSK)	Temaplan - rullert 2022-2025 Viktig for at lokale aktører skal kunne søke eksterne midler
Kystsoneplan for Midt- og Sør-Troms (interkommunal)	Sist vedtatt 2015
Forvaltning og administrasjon (reglement)	
Delegasjonsreglement	Vedtatt 2021, endret politisk struktur gjør at denne må endres
Økonomireglement	Vedtatt 2023. Vedtas en gang i kommunestyreperioden
Finansreglement	Vedtatt 2023 (finans og gjeldsforvaltning) Vedtas en gang i kommunestyreperioden
Arkivplan med rutiner og systemer	Vedtatt 2019, digital. Oppdateres administrativt.
Reguleringsplaner	
Reguleringsplaner Tennevoll sentrum	Flere planer i sentrumsområdet. Hovedplan vedtatt 1978
Reguleringsplan kollektivknutepunkt Fossbakken	Vedtatt 2016
Reguleringsplan Lapphaugen hytteområde	Vedtatt 1997
Reguleringsplan Tennevoll boligfelt (privat)	Vedtatt 2012
Reguleringsplan Åbrekka hytteområde	Vedtatt 2009
Reguleringsplan Røkenes boligfelt	Vedtatt 1988
Reguleringsplan Sneverbakkan Boligfelt	Gjelder også utvidelse (to planer, vedtak i 1978 og 2000)
Reguleringsplan Silddadievva boligfelt	Vedtatt 1987
Godsterminal Tennevoll	Vedtatt 1986
Ta masseuttak	Vedtatt 2015

Planstruktur for Lavangen kommune 2024-2027

Plan <i>Ansvarlig enhet</i>	Innhold – hvilke tema planen skal favne
Kommuneplanens samfunnsdel <i>Kommunedirektør</i>	Kommunestyret skal ta stilling til om samfunnsdelen skal rulleres. Forslaget fra administrasjonen er at den videreføres uten endringer.
Kommuneplanens arealdel 2024 – 2034 <i>Teknisk sjef</i>	Revisjon gjennomføres i 2024-2026.
Overordnet beredskapsplan <i>Assisterende rådmann</i>	Beredskapsplan rulleres 2024.
Helse og omsorgsplan <i>PRO-leder</i>	Utarbeides i perioden. Omfatter flere andre planer og hensyn.
Oppvekstplan <i>Oppvekstleder</i>	Utarbeides i perioden. Omfatter flere andre planer og hensyn.
Idrett, kultur og friluftslivsplan <i>Biblioteksjef/rådgiver</i>	Rulleres i perioden. Omfatter flere andre planer og hensyn.
Helseberedskap <i>PRO-leder</i>	Rulleres i perioden. Omfatter flere andre planer og hensyn.
Trafikksikkerhet <i>Teknisk sjef</i>	Rulleres i perioden.
SMIL og NMSK <i>Teknisk sjef</i>	Rulleres i perioden. Strategier for SMIL, spesielle miljøtiltak i landbruket og NMSK nærings- og miljøtiltak i skogbruket
Økonomi og finans <i>Regnskapsleder og økonomisjef</i>	Økonomi- og finansreglement Handlings- og økonomiplan <i>Utarbeides årlig, fireårig tidsperspektiv (budsjettår pluss tre år).</i>
Delegasjonsreglement <i>Assisterende rådmann</i>	Rulleres i perioden.

Hensyn til samisk språk, helse og næringsliv er sektorovergripende og inngår i ulike planer.

Framdriftsplan planoppgaver 2024-2027

Planoppgavene i prioritets rekkefølge:

Planlegging 1. og 2. halvår 2024 - 2027	1/24	2/24	1/25	2/25	1/26	2/26	1/27	2/27
Kommuneplanens samfunnsdel								
Kommuneplanens arealdel								
Økonomi- og finansreglement								
Temaplan overordnet beredskap								
Temaplan oppvekst (med plan for forebygging av atferdsvansker og omsorgssvikt)								
Temaplan helse (med alkoholpolitisk handlingsplan)								
Temaplan helseberedskap (med smittevernplan og pandemiplan og sosial beredskapsplan)								
Temaplan idrett, kultur, friluftsliv								
Temaplan trafiksikkerhet								
Temaplan SMIL, spesielle miljøtiltak i landbruket								
Temaplan NMSK, nærings- og miljøtiltak i skogbruket								
Delegasjonsreglement								
<i>ROS for enhetene</i>								
<i>Folkehelseoversikt og boligsosial oversikt</i>								
<i>Helhetlig ROS</i>								
<i>Planstrategi 2027 – 2031</i>								

Kunnskapsgrunnlag og arbeid for neste kommunestyreperiode